

LA PARTICIPACIÓ DELS PETITS MUNICIPIS EN ELS FONS NEXT GENERATION

Presentació dels resultats de l'enquesta realitzada als municipis de Catalunya de menys de 2.000 habitants i Consells Comarcals, per part de l'Associació Catalana de Municipis amb col·laboració amb la Direcció General de Fons Europeus de la Generalitat de Catalunya.
Juliol de 2022

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ.....	3
2. INFORMACIÓ SOBRE L'ENQUESTA	4
3. RESUM DE L'ENQUESTA.....	5
3.1. Tipologia d'ens que han participat	5
3.2. Participació en fons europeus	6
3.3. Participació en els fons Next Generation	7
3.4. Servei de consultoria extern	10
3.5. Ajuts per als ens locals.....	11
3.6. Coneixement de les Oficines de Fons Europeus.....	12
4. CONCLUSIONS	14
ANNEX I. ENQUESTA.....	18

1. INTRODUCCIÓ

Els municipis han hagut de gestionar una pandèmia sense precedents i alhora pensar en com transformar les economies locals per tal d'adaptar-se als reptes globals. Ara cal seguir treballant per a resoldre els problemes més imminents de la ciutadania, i alhora impulsar una transformació inclusiva i sostenible.

Els fons Next Generation representen una oportunitat única per a impulsar i desenvolupar també la transformació de les economies locals. Els ens locals han de ser capaços a aprofitar aquests recursos per a impulsar iniciatives d'innovació, inclusives, sostenibles i que apropin a la ciutadania en aquesta transformació digital i sostenible.

La realitat, és que, aquesta oportunitat per a impulsar i desenvolupar també la transformació de les economies locals que representa el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTR), no s'està traslladant de la mateixa manera a tots els municipis de Catalunya.

Amb l'objectiu de detectar quins són els problemes que s'estan trobant els municipis més petits, i els consells comarcals (perquè entenem que són l'administració supramunicipal que més recolzament els ofereix), l'Associació Catalana de Municipis, amb col·laboració amb la Direcció General de Fons Europeus, del Departament d'Economia i Hisenda, va realitzar una enquesta dirigida als municipis de menys de 2.000 habitants i als Consells Comarcals.

L'objectiu d'aquest document, es presentar els resultats d'aquesta enquesta. El primer apartat, es presenten els resultats de l'enquesta, i el segon apartat, les conclusions més significatives d'aquesta, on ja es detecta de manera més acurada les diferents dificultats que els ens locals estant tenint alhora d'accedir en aquests fons.

Des de l'Associació Catalana de Municipis, esperem que els resultats d'aquesta enquesta, serveixin per ajudar als ens locals, especialment els més petits, a posar de manifest quines són les problemàtiques que tenen alhora d'accedir als PRTR, però sobretot, a poder contribuir a oferir opcions viables per tal de que no quedin exclosos de l'accés als fons Next Generation.

2. INFORMACIÓ SOBRE L'ENQUESTA

El format de l'enquesta ha sigut a través del google forms des del compte de l'ACM, per tal de facilitar i agilitzar el disseny d'aquesta.

Enllaç de l'[enquesta](#).

El bolcatge de les dades de l'enquesta està disponible en format .xls.

L'enquesta ha anat dirigida a:

- A tots els municipis, però **especialment als municipis de menys de 2.000 habitants i a les 42 comarques** (contant el Consell General de l'Aran).
- Nombre de municipis de menys de 2.000 habitants: 593.

L'enquesta s'ha tancat el passat 23 de juny de 2022, amb la recepció de 59 respostes.

L'Associació Catalana de Municipis ha fet difusió de l'enquesta, a través del correu electrònic i missatges de whatsapp específic en els municipis de menys de 2.000 habitants i a les 42 comarques.

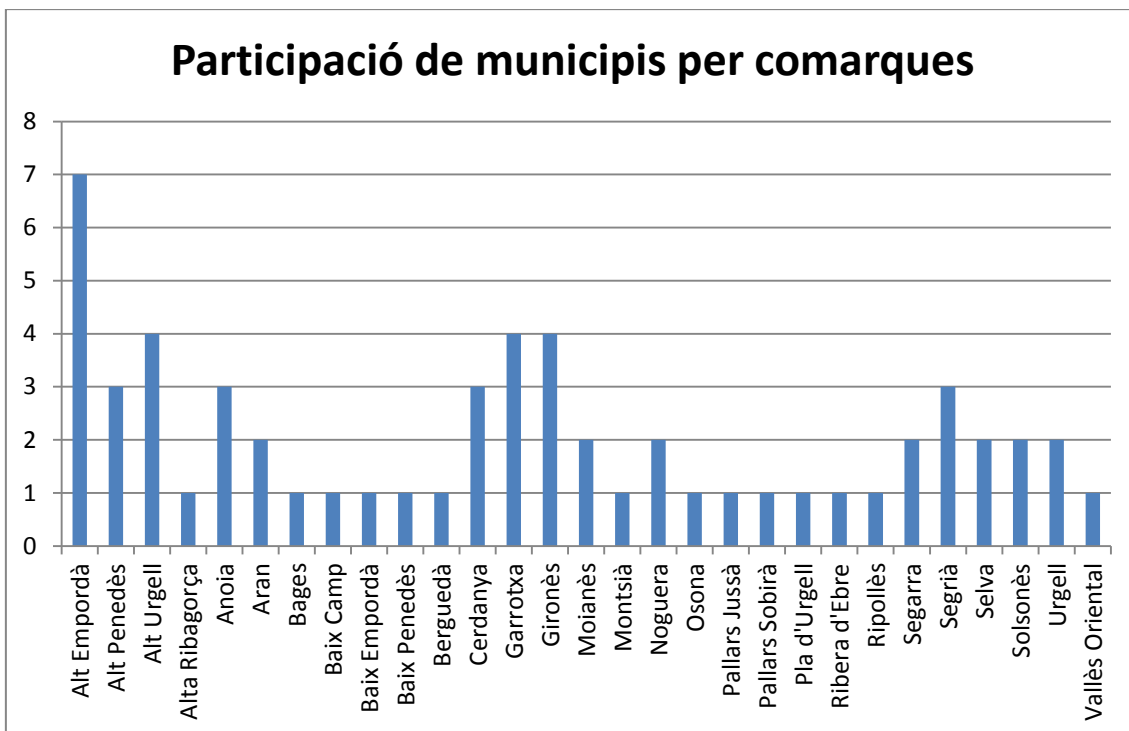
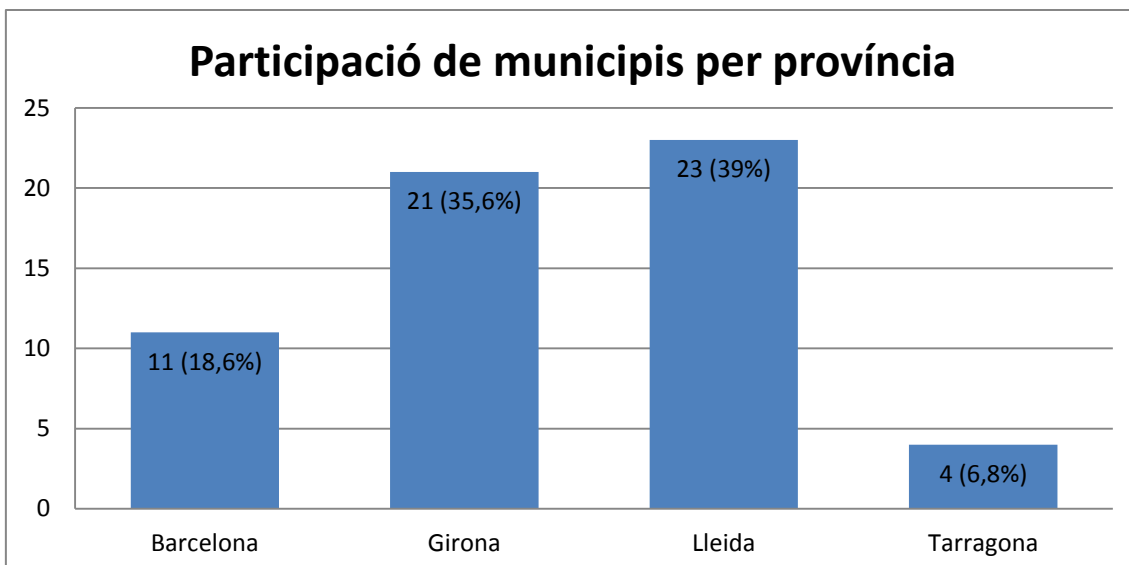
El període per a contestar l'enquesta ha estat d'aproximadament un mes. Aquesta es va tancar el passat 23 de juny de 2022 amb la recepció de 59 respostes.

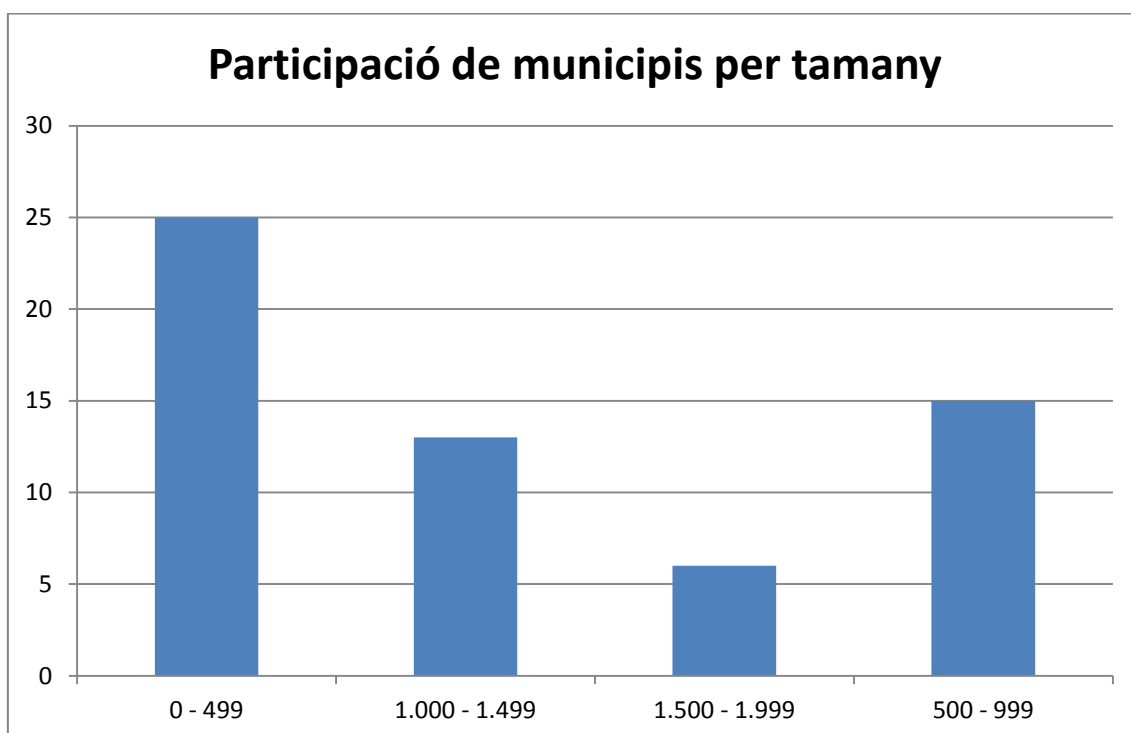
3. RESUM DE L'ENQUESTA

3.1. Tipologia d'ens que han participat

Respostes rebudes: 59 (4 Consells Comarcals i 55 ajuntaments de menys de 2.000 habitants).

Això representa un 10%, aproximadament del total de municipis de menys de 2.000 habitants, i un 10% del total de comarques.

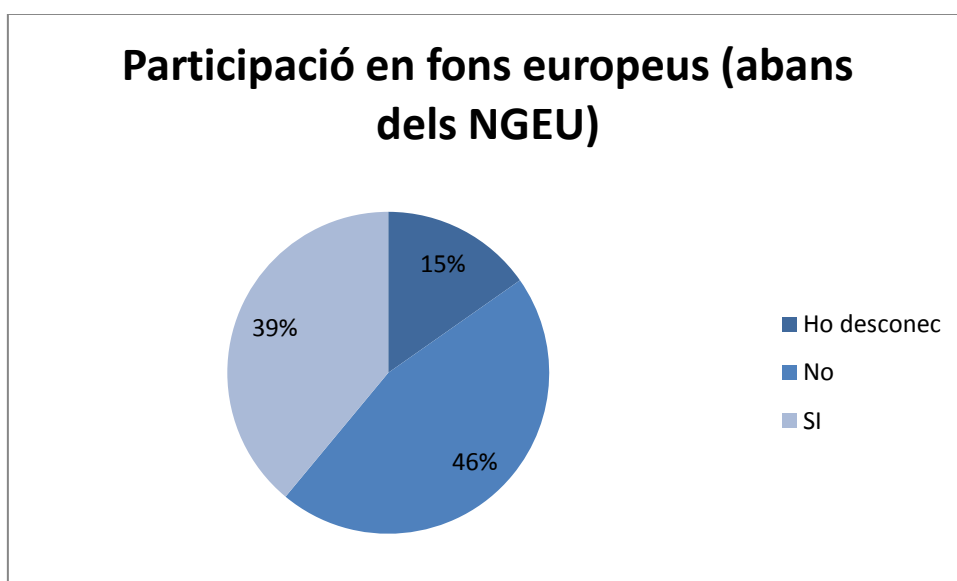

3.2. Participació en fons europeus

En aquest apartat, l'objectiu és tenir coneixement sobre la participació en projectes finançats en fons europeus, alhora detectar si tenen o no coneixença dels diferents programes de finançament.

Només el 39% dels enquestats han participat alguna vegada en un projecte europeu. El 45,9% no hi ha participat i el 15,3% ho desconeixen.

3.2.1. Municipis que si han participat en projectes europeus anteriorment

Del 39% dels municipis que han contestat que si han participat alguna vegada en projectes europeus (20 municipis), el finançament que han rebut ha estat d'aquests programes de finançament:

FEDER	12
LEADER	3
POCTEFA	1
EUWifi	1
AGERMANAMENT	1
Altres (finançats amb NGEU)	7

En el gràfic anterior, es mostra que 7 de les respostes han sigut de finançament en projectes fel Next Generation. L'objectiu d'aquesta pregunta era saber la seva participació en fons europeus, que no fossin Next Generation, per tant, si descartem aquests 7 respostes, tenim que **només 13 municipis (22,9%) que han participat a l'enquesta ha obtingut algun FEDER, LEADER, POCTEFA, Wifi4EU i un projecte d'agermanament** (que suposem que ha obtingut finançament d'algun programa competitiu). Això ens porta a una altra conclusió, i és que pràcticament només participen en programes de fons estructurals i gestionats per entitats de gestió nacionals.

Els Consells Comarcals, tots ells han participat han rebut finançament del FEDER, per tant, han estat exclosos d'aquest anàlisi.

3.2.2. Municipis que no han participat en projectes europeus anteriorment

Del 46% dels municipis que han contestat que no han participat en projectes europeus, el motiu del perquè ho no hi ha participat és:

- No es disposa de personal tècnic per a gestionar el projecte (70,4%)
- No tenen capacitat per a detectar aquelles convocatòries que siguin d'interès municipal (59,3%)
- No disposen de personal per a redactar el projecte (48,1%)
- No disposen de finançament inicial per a contractar una consultoria (33,3%)

3.3. Participació en els fons Next Generation

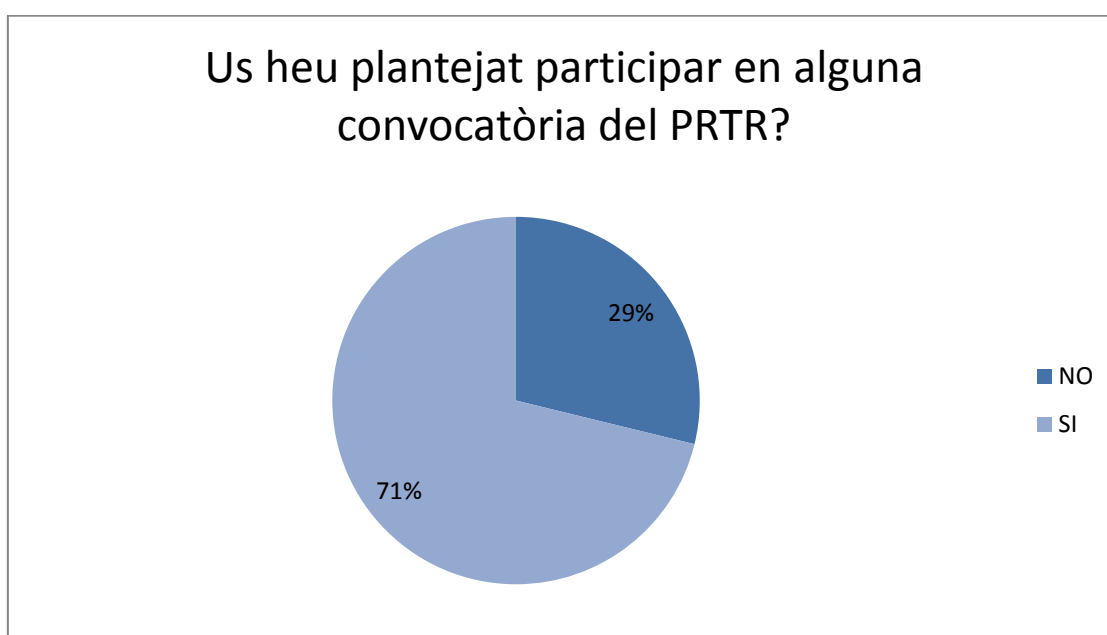
3.3.1. Principals problemes per accedir als Fons Next Generation

A la pregunta directa sobre quins creus que són els principals problemes per a que els ens locals puguin accedir als fons PRTR, els participants a l'enquesta han contestat:

- No es disposa de personal tècnic per a gestionar el projecte (67,8%)
- No disposen de personal per a redactar el projecte (64,4%)
- Falta de capacitat per a detectar aquelles convocatòries que siguin d'interès municipal (35,6%)
- No disposen de finançament inicial per a contractar una consultoria (32,2%)

3.3.2. Voluntat per accedir als Fons Next Generation

En l'enquesta, veiem que **clarament hi ha un posicionament majoritari de voler accedir a participar en alguna de les convocatòries del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTR):**

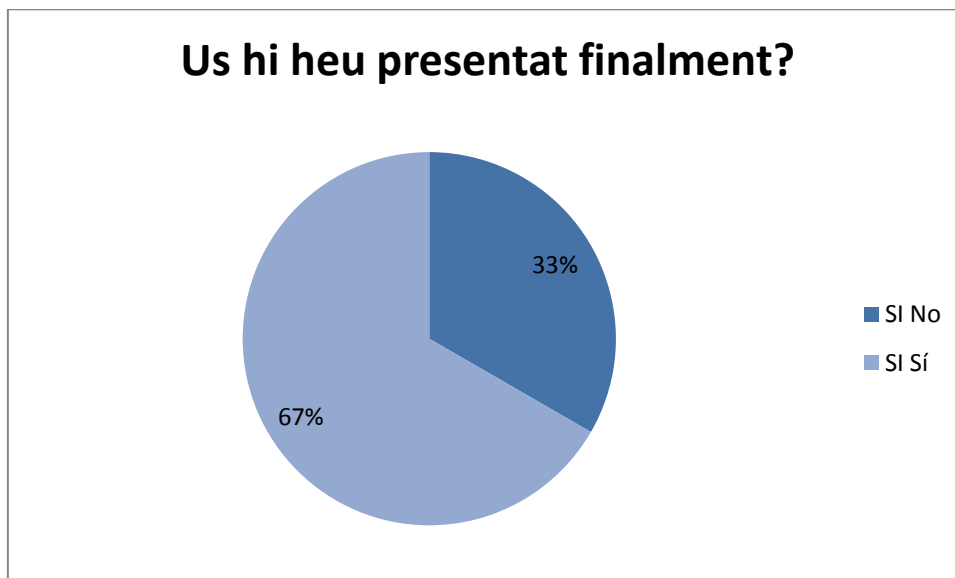

Quan es demana per quina convocatòria, la resposta ha estat:

DUS 5000	26
PIREP LOCAL	11
PSTD	4
PREE 5000	4
MERCATS	2
Residències de dia	1
MOVES III	1
Serveis d'internet d'alta velocitat i telefonia	1
Altres (No NGEU)	1

3.3.3. Presentació (o no) en els Fons Next Generation

Quan es demana si finalment el municipi/comarca s'hi ha presentat, la resposta és:

Per tant, del 71% dels enquestats que havia dit que tenia intencions de presentar-s'hi, només el 67% s'hi ha presentat finalment. O dit d'una altra manera, només el 47% dels enquestats, s'ha acabat presentant en una convocatòria del Next Generation EU.

D'aquests, el 78,6% encara no saben si els hi ha o no atorgat el/els projectes. Només el 17,9% (és a dir, a 5 municipis), els hi han acceptat el projecte.

Els motius per als quals, el 33% dels que tenien intenció a presentar-se en un projecte europeu, no s'han acabat presentant, són:

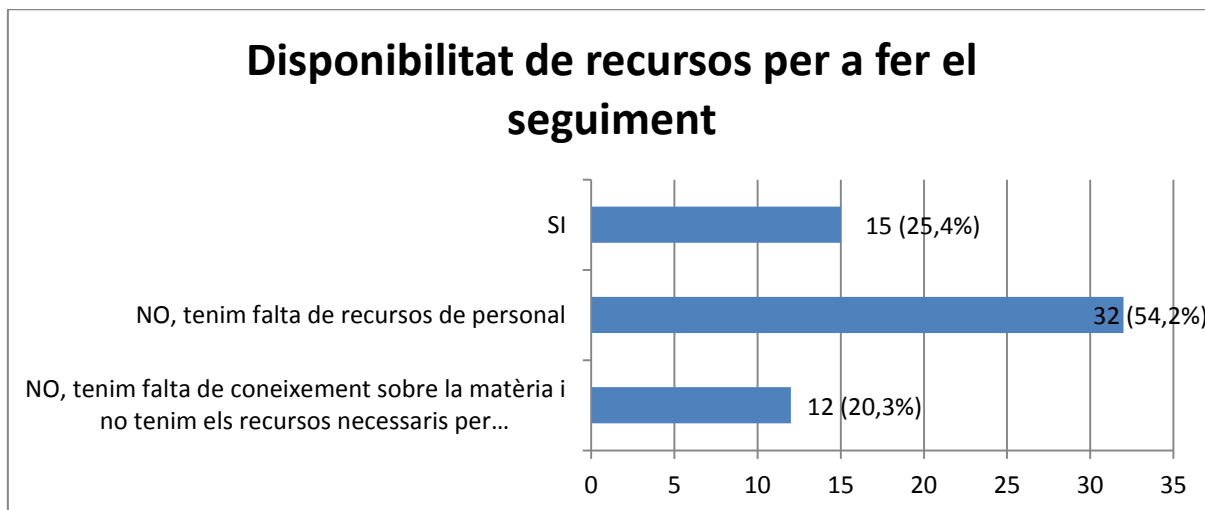
- No han tingut temps suficient (40%)
- No es disposa de personal tècnic per a gestionar el projecte (33,3%)
- Massa burocràcia (33,3%)
- No disposen de finançament inicial per a contractar una consultoria, no es complia amb l'elegibilitat que es demanava, no es disposa de personal tècnic per a redactar el projecte (26,7%)

Del 29% dels ens participants que no s'han plantejat presentar-se en projectes PRTR, els motius són: **perquè hi ha massa burocràcia (64,7%), no es disposa de personal tècnic per a redactar ni per a gestionar el projecte (58,8%), no tenen capacitat per a detectar convocatòries (52,9%).**

3.3.4. Recursos per a la presentació en els Fons Next Generation

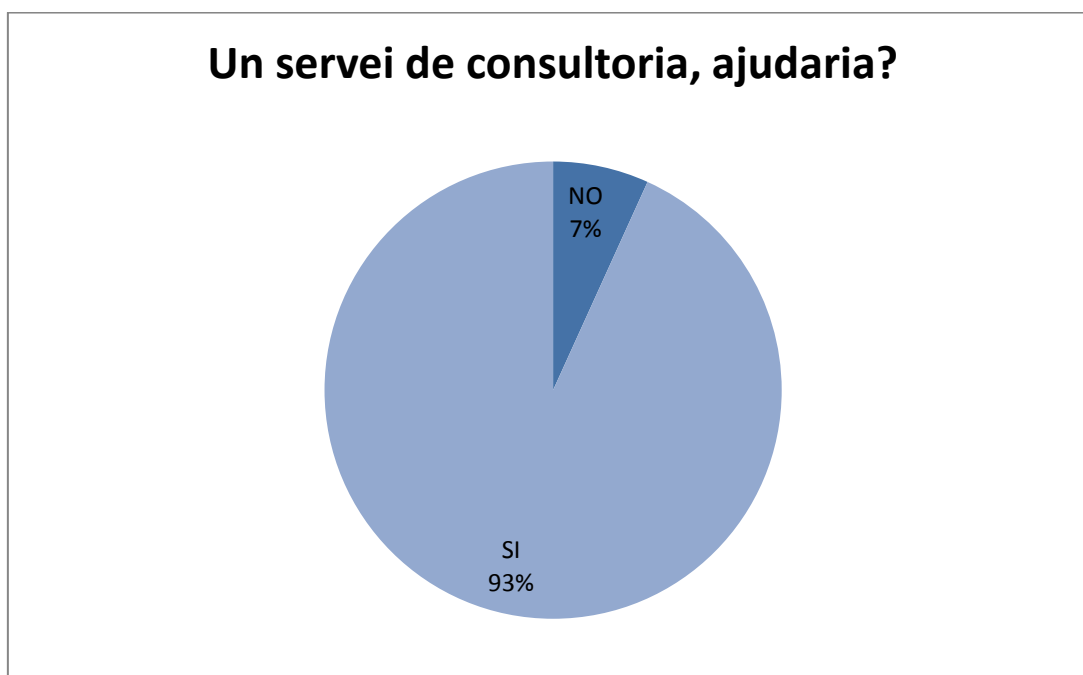
A la pregunta sobre si es disposarien de recursos (tant econòmics com de personal) per a fer el seguiment de l'execució, les respostes ens diuen que només el 25,4% tindria recursos

propis. La resta, clarament té una falta de recursos de personal (54,2%), i una falta de coneixement de la matèria i de recursos per a subcontractar (21,1%).

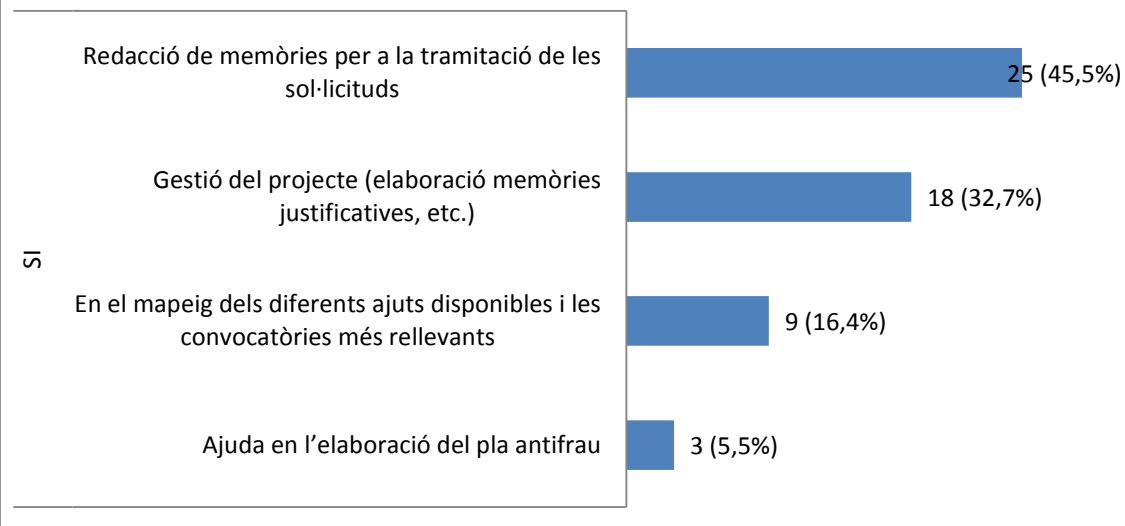
3.4. Servei de consultoria extern

A la pregunta de si un servei de consultoria ajudaria a que es poguessin presentar o no en convocatòries del Next Generation, la resposta ha estat majoritàriament si (93%).

I principalment, ajudaria en la fase de redacció de gestió per a la presentació de sol·licituds (45,5%).

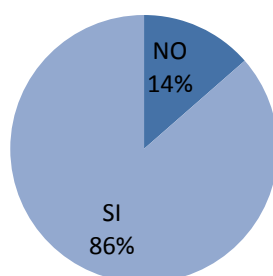
En quina fase del procés ajudaria més un suport extern

3.5. Ajuts per als ens locals

Creus que un ajut directe (econòmic) al municipi/comarca, per a la contractació d'una consultoria, podria solucionar una part del problema d'accés als fons PRTR? El 86% dels enquestats han contestat que si.

Un ajut directe, ajudaria?

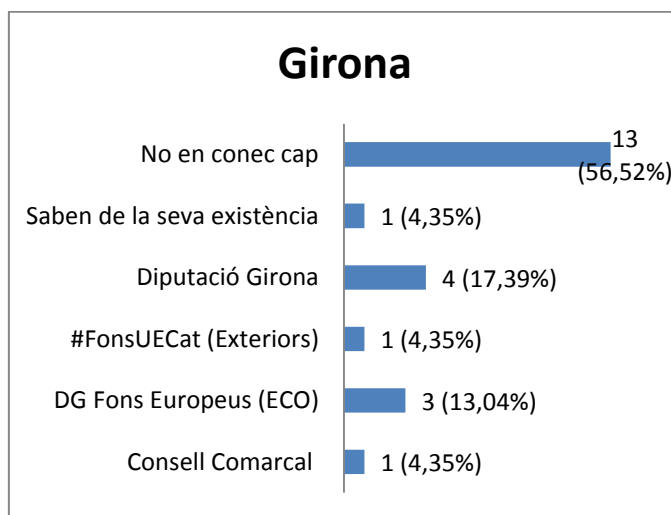
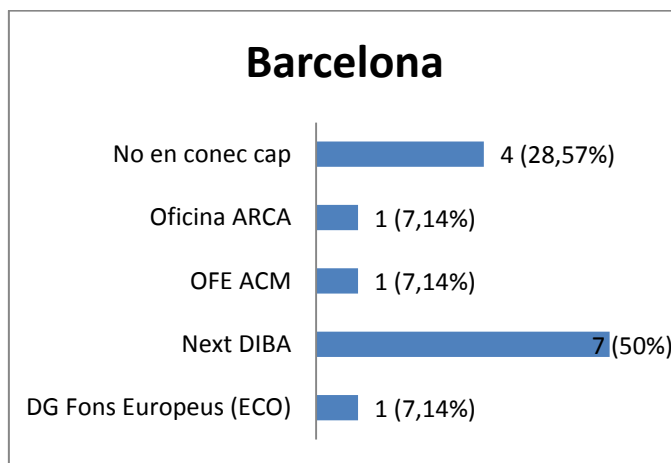

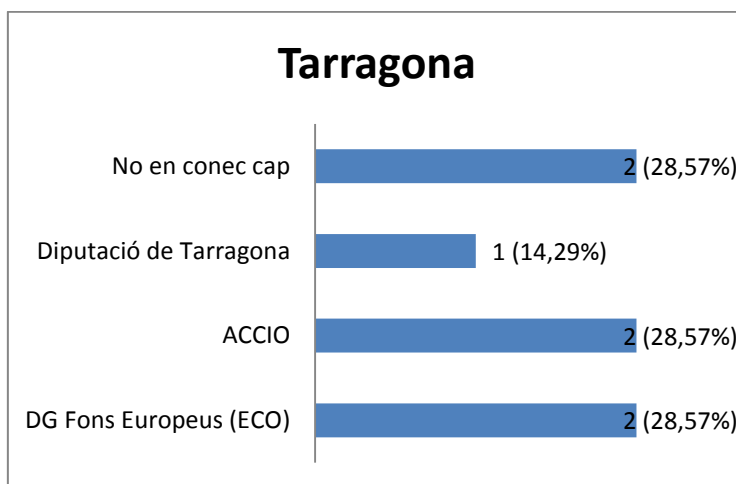
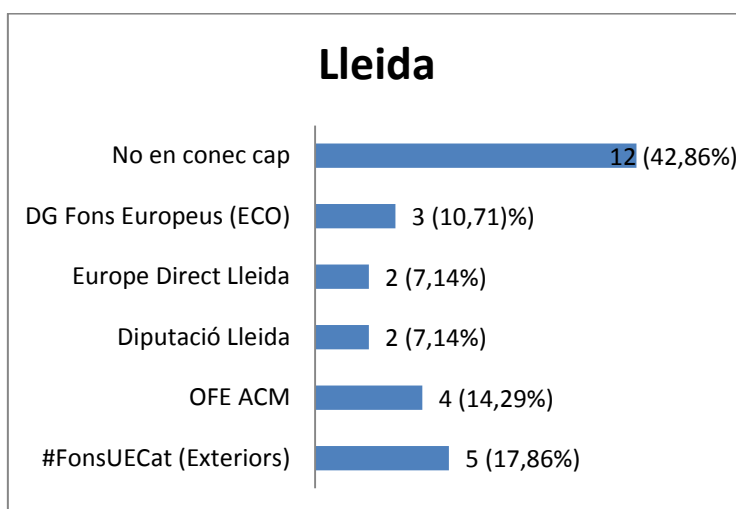
3.6. Coneixement de les Oficines de Fons Europeus

Amb l'objectiu de saber quin coneixement tenen els ens locals de les oficines de fons europeus que ofereixen serveis als ens locals, es va fer la pregunta directa.

En termes generals, **més de la meitat dels participants, el 54,2% afirma que no coneix cap de les oficines ni dels serveis que s'ofereixen als ens locals.**

Aquí es presenta un resum per províncies, donat que els serveis d'oficines disponibles, varia d'una una altra.

4. CONCLUSIONS

En l'enquesta, han participat un 10% dels municipis menors de 2.000 habitants, i un 10% dels consells comarcals. Malgrat la participació només ha estat del 10%, podem considerar que la mostra es força representativa donada l'homogeneïtat que hi ha entre aquesta població total i donat, també, que els resultats han estat força coincidents.

En general, es confirma la dificultat que tenen els ens locals menors de 2.000 habitants en la participació de projectes de finançament europeu, i especialment, en els fons Next Generation.

Pel que fa a la participació dels municipis petits en projectes de finançament europeus, podem concloure que hi ha una molt baixa participació. **Només 13 municipis (23,6%) dels municipis enquestats, han participat en algun projecte de finançament europeu.** Pràcticament tots aquests municipis han participat en programes de finançament de fons estructurals i gestionats per entitats de gestió nacionals.

→ **Podem afirmar que hi ha una certa mancança de participació dels ens locals petits en finançament europeu.**

A diferència dels Consells Comarcals, que si han participat en fons europeus. Els Consells Comarcals que han participat a l'enquesta, tres d'ells han obtingut finançament dels fons FEDER.

Els motius de perquè no han participat anteriorment en projectes finançats per la Unió Europea, són principalment perquè no es disposa de personal tècnic per a gestionar els projectes (70,4%) o no tenen capacitat per a detectar aquelles convocatòries que siguin del seu interès (59,3%).

En l'apartat de participació en els Next Generation, es concreta més sobre els problemes que s'han trobat els ens locals a l'hora de voler participar-hi.

En primer lloc, els principals problemes que es detecten sobre la participació dels ens locals en els fons PRTR és, majoritàriament que no es disposa de personal tècnic (67,8%) per a gestionar ni redactar el projecte (64,4%). En menor importància, els enquestats consideren que tenen una falta de capacitat per a detectar convocatòries d'interès municipal (35,6%) i que no en disposen del finançament inicial per a contractar una consultoria (32,2%).

→ **En general no es disposa de personal tècnic per a la gestió i redacció dels projectes.**

En segon lloc, hi ha una clara voluntat de voler accedir en els fons PRTR (71% dels enquestats). Quan es demana per la convocatòria que s'han plantejat presentar-s'hi, observem que majoritàriament s'han volgut presentar en programa d'inversió de projectes singulars locals d'energia neta en municipis de repte demogràfic (DUS 5000). Convocatòria en la que clarament en són beneficiaris.

En menor mesura, hi ha voluntat per a presentar-se a la convocatòria del Pla d'Impuls a la Rehabilitació d'Edificis (PIREP Local i PREE 5000), i també a la convocatòria de mercats o turisme sostenible.

→ **Clarament hi ha un posicionament majoritari de voler accedir a participar en alguna de les convocatòries del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTR).**

En tercer lloc, cal tenir en compte que tot i que en gran majoria els enquestats han contestat que tenen intenció en presentar-se, **només el 67% s'hi ha presentat finalment. O dit d'una altra manera, només el 47% dels enquestats, s'ha acabat presentant en una convocatòria del Next Generation EU.**

→ **Només el 47% dels enquestats s'ha presentat en alguna de les convocatòries del NGEU.**

Els motius de perquè no s'han presentat finalment són força diversos, tot i que coincideix bastant entre els que no han tingut temps suficient (40%), o no disposen de personal tècnics o hi ha massa burocràcia (33,3%), o no disposen de finançament inicial per a contractar una consultoria (26,7%).

I pel que fa als motius dels enquestats de perquè no es plantegen la participació en projectes NGEU, són la burocràcia (64,7%), no disposar de personal tècnic (58,8%) i no tenir capacitat per a detectar convocatòries (52,9%).

En quart lloc, en quan demanem si es disposen de recursos propis per a contractar un servei extern que els permeti la participació en els fons NGEU, els resultats són majoritàriament que no (74,5%).

→ **Els ens locals no disposen de recursos propis per a fer seguiment dels projectes.**

En cinquè lloc, hi ha molta coincidència en les respostes quan es demana si la contractació d'un servei extern de consultoria ajudaria a la participació en els fons NGEU (93%). I, majoritàriament, la contractació seria en la fase de presentació del projecte (45,5%) o en la fase de justificació (32,7%).

→ **La contractació d'un servei extern de consultoria fomentaria la participació.**

En sisè lloc, també hi ha coincidència majoritària quan es demana si un ajut directe al municipi per a la contractació d'una consultoria ajudaria a solucionar una part del problema d'accés als fons PRTR, la resposta és si en el 86,6% dels casos.

→ **Un ajut directe (econòmic) al municipi per a la contractació d'una consultoria, també fomentaria la participació.**

I finalment, l'enquesta ha posat de manifest quin és el coneixement que tenen els petits municipis sobre les diferents oficines que donen suport als ens locals. Els resultats mostren

que hi ha una certa dispersió, i que en gran majoria, els ens locals, desconeixen aquestes oficines.

- **Desconeixement general de les oficines de fons europeus que donen suport als ens locals.**

ANNEXOS

ANNEX I. L'ENQUESTA

Text introductori

Els municipis han hagut de gestionar una pandèmia sense precedents i alhora pensar en com transformar les economies locals per tal d'adaptar-se als reptes globals. Ara cal seguir treballant per a resoldre els problemes més imminents de la ciutadania, i alhora impulsar una transformació inclusiva i sostenible.

Els fons Next Generation representen una oportunitat única per a impulsar i desenvolupar també la transformació de les economies locals. Els ens locals heu de ser capaços a aprofitar aquests recursos per a impulsar iniciatives d'innovació, inclusives, sostenibles i que apropin a la ciutadania en aquesta transformació digital i sostenible.

S'ha detectat la dificultat que tenen els ens locals, especialment aquells més petits, per accedir a les diferents convocatòries del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTR).

L'objectiu d'aquesta enquesta és poder **detectar quins són els principals problemes dels ens locals** **ahora de sol·licitar un fons del PRTR**, conegut com fons Next Generation (NGEU).

Els resultats de l'enquesta ajudaran a fer una detecció més acurada de les dificultats que els ens locals estant tenint alhora d'accedir en aquests fons, i treballar per tal **d'oferir-vos una solució més acurada possible.**

Moltes gràcies per participar en aquesta enquesta, la vostra participació és clau.

Camps de l'enquesta

Dades de l'enquestat*

- Nom persona que contesta l'enquesta:
- Correu electrònic:
- Telèfon:

Dades del ens local*

- Nom de l'Ajuntament/Comarca:
- Comarca:
- Província:
- Nombre d'habitants del teu municipi:

0-499

500-999

1.000-1.999

2.00-4.999

5.000-9.999

10.000-19.999
20.000-49.999
+50.000

Participació en fons europeus (o no)

1. El teu municipi/comarca ha participat alguna vegada, abans dels fons Next Generation, en un projecte europeu?*

 - i. SI NO
 - b. Si has contestat que si, saps en quin programa de finançament? pots indicar-ho?: _____

2. En general, quins creus que són els principals problemes per a que els ens locals puguin accedir als fons PRTR?*

 - a. Dispersió de la informació
 - b. Falta de capacitat per a detectar aquelles convocatòries que poden ser d'interès per al meu municipi/comarca.
 - c. No disposar de personal tècnic per a redactar el projecte.
 - d. No disposar de personal tècnic per a gestionar el projecte (tramitació i gestió de la documentació).
 - e. Falta de temps per a presentar la proposta.
 - f. Falta finançament inicial per a contractar un servei de consultoria externa.
 - g. Desconeixement de la normativa aplicable (obligacions, ordres ministerials, plans antifrau, etc.)
 - h. Altres: _____

3. El teu municipi/comarca s'ha plantejat participar en alguna convocatòria del Pla de Recuperació Transformació i Resiliència (PRTR)?*

 - i. SI NO
 - b. En cas afirmatiu, en quina convocatòria?* _____
 - c. En cas afirmatiu, el teu municipi/comarca, s'hi ha presentat finalment?*

 1. SI NO
 - ii. En cas afirmatiu, us l'han atorgat? SI NO
 - iii. En cas negatiu, quin és el motiu que ha fet que no es presentés el teu ajuntament?* (pots marcar més d'una casella)

 1. No disposeu de personal tècnic per a redactar el projecte.
 2. No disposeu de personal tècnic per a gestionar el projecte.
 3. No heu tingut el temps suficient per a presentar la proposta.
 4. No disposeu de finançament inicial per a contractar una consultoria.
 5. No podeu assumir el projecte per falta d'inversió inicial.
 6. No complíeu amb l'elegibilitat de les bases de la convocatòria.
 7. Burocràcia relacionada amb la gestió de l'ajut (pla antifrau, normativa estatal, etc.)
 8. Altres: _____

- d. En cas negatiu, perquè no us heu plantejat participar en cap projecte del PRTR?*
- No teniu informació sobre les convocatòries que van sortint.
 - No teniu capacitat per a detectar aquelles convocatòries que poden ser d'interès per al meu municipi/comarca.
 - No disposeu de personal tècnic per a redactar el projecte.
 - No disposeu de personal tècnic per a gestionar el projecte (tramitació i gestió de la documentació).
 - No heu tingut el temps suficient per a presentar la proposta.
 - No disposeu de finançament inicial per a contractar una consultoria.
 - No podeu assumir el projecte per falta d'inversió inicial.
 - No complíeu amb l'elegibilitat de les bases de la convocatòria.
 - Hi ha excessius tràmits o es desconeix part de la normativa aplicable (ordres ministerials, pla antifrau, etc.)
 - Altres: _____
4. En cas que fóssiu beneficiaris d'ajuts, disposaríeu de recursos per fer el seguiment de l'execució?
- SI
 - No, tenim falta de recursos de personal;
 - No, tenim falta de coneixement sobre la matèria i no tenim els recursos necessaris per subcontractar-ho;
5. Creus que un servei de consultoria extern podria ajudar al teu municipi a accedir als fons PRTR?*
- SI NO
 - En cas afirmatiu, en quina fase del procés necessitaríeu més suport extern:
 - Mapeig ajuts disponibles i convocatòries rellevants;
 - Redacció de memòries per a la tramitació de les sol·licituds;
 - Gestió del projecte (elaboració memòries justificatives, etc.);
 - Ajuda en l'elaboració del pla antifrau;
 - Pots explicar-ho breument?: _____
6. Creus que un ajut directe al municipi/comarca podria solventar una part del problema d'accés als fons PRTR?*
- SI NO
 - Pots explicar-ho breument?: _____
7. Coneixes les oficines de fons europeus i els serveis que ofereixen?
- [Fons Europeus](#) (Direcció General de Fons Europeus)
 - [#FonsUECAT](#) (Departament d'Exteriors)

- c. [Oficina de fons europeus de l'ACM](#)
- d. [Oficina Next DIBA](#) (Diputació de Barcelona)
- e. [Servei de Programes Europeus](#) (Diputació de Girona)
- f. [Next Generation info](#) (Diputació de Tarragona)
- g. [Europe Direct Lleida](#) (Lleida)

8. Comentaris que vulguis afegir: _____